

Srpski > Posao i finansije > Radno mesto > **Plata i ugovor o radu**

Plata i ugovor o radu

Našli ste posao. Evo šta treba da znate.

Ugovor o radu

Ako ste zaposleni kod poslodavca, zaključujete ugovor o radu. Obično se ugovor o radu sastavlja u pisanoj formi, ali su dozvoljeni i usmeni ugovori.

Šta je u ugovoru o radu?

Ugovor o radu utvrđuje uslove rada, kao i prava i obaveze za obe strane. Uključene su najmanje sledeće tačke:

- svoje ime i ime vašeg poslodavca
- datum početka radnog odnosa
- Buduća funkcija u kompaniji
- Plata i eventualni dodaci na platu
- Nedeljno radno vreme
- broj dana odmora / [Ferien](#) (🔗 tako se zovu dani odmora u Švajcarskoj)
- trajanje [Probezeit](#) (🔗 Kratak otkazni rok, tako da vi i vaš poslodavac možete na početku saznati da li je posao dobar izbor.)
- Otkazni rok
- datum završetka ugovora o radu na određeno vreme
- posebni propisi kao što su klauzula o zabrani konkurencije ili regulisanje prekovremenog rada

Posebna pravila važe za određene sektore, koji su utvrđeni u nacionalnom ili regionalnom [Gesamtarbeitsvertrag \(GAV\)](#) (🔗 Ugovor koji važi za čitavu profesionalnu grupu)

Gesamtarbeitsvertrag (GAV) - Specijalni ugovor o industriji

[Gesamtarbeitsvertrag \(GAV\)](#) (🔗 Ugovor koji važi za čitavu profesionalnu grupu) je ugovor zaključen između udruženja poslodavaca i udruženja zaposlenih / sindikata.

On postavlja minimalne uslove, kao što su:

- minimalna plata
- 13. Mesečna plata i naknada
- Nastavak isplate zarada u slučaju nesposobnosti zbog bolesti, materinstva i vojnog roka
- Broj dana odmora / [Ferien](#) (🔗 tako se zovu dani odmora u Švajcarskoj)
- Propisi o radnom vremenu
- Proširenje zaštite od otpuštanja

U Švajcarskoj, takvi ugovori postoje u različitim industrijama, na primer:

- Ugostiteljstvo / Hotelijerstvo
- Maloprodaja (npr. Coop, Migros)
- Izgradnja trgovine
- Frizerski salon
- Pekarska / konditorska industrija
- Post & Post finansije

[🔗 Spisak kolektivnih ugovora o radu CLA u kantonu St.Gallen](#)

Probezeit: Rad tokom probnog perioda

Tokom Probezeit (📄 [Kratak otkazni rok, tako da vi i vaš poslodavac možete na početku saznati da li je posao dobar izbor.](#)), otkazni rok od 7 kalendarskih dana važi za vas i poslodavca. Međutim, u ugovoru o radu može se dogovoriti i kraći ili duži period.

Ugovor o radu možete raskinuti **u bilo kom trenutku**, pod uslovom da poslodavac primi obaveštenje o raskidu najkasnije poslednjeg dana [Probezeit](#) (📄 [Kratak otkazni rok, tako da vi i vaš poslodavac možete na početku saznati da li je posao dobar izbor.](#)). Ne morate da navedete razloge za raskid.

Radno vreme

Vaš ugovor o radu određuje koliko sati nedeljno morate da radite. U proseku, radite 42 sata nedeljno u Švajcarskoj.

Zakon predviđa **maksimalno radno vreme** nedeljno:

- 45 sati u industrijskim preduzećima, kao i za kancelarijsko osoblje, tehničko osoblje i prodajno osoblje u velikim maloprodajnim preduzećima
- 50 sati za sve ostale

Ako radite više od ugovorom propisanog broja sati, ali ne prelazite maksimalno nedeljno radno vreme, ovi dodatni sati se smatraju **prekovremenim**.

Pod kojim uslovima morate da radite prekovremeno?

Vaš poslodavac može zahtevati od vas da radite prekovremeno ako:

- prekovremeni rad je neophodan.
- Prekovremeni rad nije preterano fizički i mentalno zahtevan.
- posmatraju se radno vreme i dnevni periodi odmora .

Čak i ako odlučite za sebe da radite prekovremeno, morate se pridržavati ovih pravila.

Kako se kompenzuje prekovremeni rad?

- Prekovremeni rad mora biti nadoknađen **doplatom** od 25%.
- Međutim, prekovremeni rad se takođe može nadoknaditi **slobodnim vremenom** od najmanje istog trajanja. Za to je potrebna vaša saglasnost i pismeni sporazum između vas i vašeg poslodavca.
- Rukovodioci sa ugovorom o upravljanju obično nemaju pravo na dodatak na platu. Ovo je regulisano u ugovoru o radu.

Da li ne možete da radite?

Ako ste bolesni ili povređeni, nastavićete da primате platu u određenom vremenskom periodu.

U slučaju bolesti:

Ako ste bolesni ili ako se ne osećate dobro tokom trudnoće, morate obavestiti svog poslodavca što je pre moguće.

Po pravilu, morate dostaviti lekarsko uverenje o nesposobnosti za rad od 3. dana odsustva. Pitajte svog poslodavca koji propis važi za vas.

Ako ste u mogućnosti da radite samo smanjeno radno opterećenje zbog bolesti ili trudnoće, lekar mora da navede maksimalan broj sati koje možete da radite dnevno ili nedeljno na potvrdi o nesposobnosti za rad.

Nastavićete da primате platu u određenom vremenskom periodu.

U slučaju nesreće / povrede, primenjuje se sledeće:

Obavestite svog poslodavca o svojoj povredi / nesreći što je pre moguće, bez obzira da li se to dogodilo tokom radnog vremena ili u slobodno vreme.

Poslodavac mora odmah obavestiti svoje osiguravajuće društvo. Oni će vam poslati obrazac u kojem vi i vaš lekar morate pružiti informacije o povredi / nesreći i vašem zdravstvenom stanju.

U Švajcarskoj, poslodavci osiguravaju svoje zaposlene od posledica povreda izazvanih nesrećama. Od trećeg dana nakon nesreće / povrede, dobićete [Taggeld \(🔗 Nastavak isplate zarada ako ste nesposobni za rad\)](#) u iznosu od 80% vaše plate.

[Taggeld \(🔗 Nastavak isplate zarada ako ste nesposobni za rad\)](#) se isplaćuje bez obzira da li se nesreća dogodila na radu (nesreća na radu) ili u slobodno vreme (nesreća na radu).

Jedini izuzetak: Ako ste zaposleni i vaše nedeljno radno vreme je manje od 8 sati, onda su osigurane samo nesreće na radu.

Zaštita od otpuštanja:

Tokom perioda u kojem ste na bolovanju, vašem poslodavcu nije dozvoljeno da vas otpusti. Međutim, ostavku možete i sami podnijeti tokom bolovanja.

Prestanak radnog odnosa / otpuštanje

I vi i poslodavac imate pravo da raskinete radni odnos.

Prilikom prestanka posla moraju se poštovati određeni uslovi. U ugovoru o radu je navedeno da li raskid mora biti u pisanoj formi. Ako ne, dovoljan je verbalni prekid.

Otkazni rok

Ako želite da raskinete radni odnos, morate **se pridržavati otkaznog roka dogovorenog** u ugovoru o radu. Ako vaš ugovor o radu ili [Gesamtarbeitsvertrag \(GAV\)](#) ([🔗 Ugovor koji važi za čitavu profesionalnu grupu](#)) ne sadrži otkazni rok, primenjuju se sledeći periodi:

- tokom probnog perioda na radu: 7 kalendarskih dana
- u prvoj godini zaposlenja: 1 mesec, prestanak moguć na kraju svakog meseca
- od 2. do 9. godine zaposlenja: 2 meseca, na kraju svakog meseca
- od 10. godine zaposlenja: 3 meseca, do kraja svakog meseca.

Ugovor o radu na određeno vreme završava automatski na dogovoreni datum.

Ako više nemate novi posao nakon isteka otkaznog roka, morate **se prijaviti kao nezaposleni**.

Zaštita od otpuštanja u slučaju bolesti / povrede / nesreće

U slučaju bolesti ili nesreće / povrede, vaš poslodavac vas ne može otpustiti. U ovim slučajevima postoji zaštita od otpuštanja:

- 30 dana u prvoj godini zaposlenja
- 90 dana od 2. do 5. godine zaposlenja
- 180 dana od 6. godine zaposlenja
- tokom trudnoće i 16 nedelja nakon rođenja.

U svim ovim slučajevima, poslodavac će morati da sačeka dok se ne vratite na posao. Tek tada je dozvoljen raskid.

Važno: Vi kao zaposleni takođe možete prekinuti radni odnos tokom perioda blokiranja.

Šta se dešava u slučaju bolesti ili povrede / nesreće nakon što vas je poslodavac otpustio?

Ako se razbolite ili imate povredu / nesreću nakon što je otpušten od strane poslodavca, otkazni rok se prekida sve dok ste odsutni zbog bolesti ili nesreće. Period nastavlja da traje čim se vratite na posao i produžava se do sledećeg mogućeg datuma prestanka (na primer, do kraja meseca).

Napomena: ako ste prekinuli radni odnos svojom voljom, ovaj period blokade se ne primenjuje.

Arbeitszeugnis: Referenca poslodavca / potvrda o zaposlenju

Kada se vaš radni odnos završi, dobićete potvrdu o zaposlenju ili, obično, [Arbeitszeugnis](#) ([🔗 Evaluacija / potvrda o radnom učinku od strane poslodavca](#)). Ovo će vam biti korisno kada se prijavite za novi posao.

[Arbeitszeugnis](#) ([🔗 Evaluacija / potvrda o radnom učinku od strane poslodavca](#)) kaže:

- Početak i kraj radnog odnosa
- Vaša funkcija i aktivnosti na poslu
- Vaše radno opterećenje u procentima
- procena kvaliteta vašeg rada
- procena vašeg ponašanja
- Razlog izdavanja [Arbeitszeugnis](#) ([🔗 Evaluacija / potvrda o radnom učinku od strane poslodavca](#)) (razrešenje, promena nadređenog, nova funkcija i sl.)

Savetovališta sindikata i radničkih udruženja

Sindikata Unia

Unia je najveći sindikat u Švajcarskoj. To je međusektorski i organizuje zaposlene u industriji, trgovini, građevinarstvu i privatnom sektoru usluga. Unia takođe vodi najveći fond za osiguranje za slučaj nezaposlenosti u Švajcarskoj.

[Odgovori iz Unia CLA servisa](#)

Sindikata Sina

Kao sindikat, Sina predstavlja radnike iz svih vrsta profesija u trgovini, uslugama i industriji. Savetnici govore nemački, francuski, italijanski, španski, portugalski, hrvatski i engleski.

[Sina Region Istočna Švajcarska](#)

SGB Švajcarska konfederacija sindikata

20 sindikata udružilo je snage u Švajcarskoj konfederaciji sindikata i formira najveću krovnu organizaciju za interese zaposlenih u Švajcarskoj.

[SGB Teme](#)

Travail.Suisse

Travail.Suisse je nezavisna krovna organizacija zaposlenih, kojoj pripada 10 udruženja. Ova udruženja predstavljaju 150.000 članova iz širokog spektra sektora i sektora privatnog sektora i javne službe.

[Informacije i saveti](#)

SBK Profesionalno udruženje medicinskih sestara

Švajcarska profesionalna asocijacija medicinskih sestara **SBK** je reprezentativno profesionalno udruženje kvalifikovanih medicinskih sestara i zdravstvenih radnika u Švajcarskoj. Sa oko 25,000 članova, to je jedno od najvećih profesionalnih udruženja u zdravstvenom sektoru.

[SBK Savetodavni centar za radno pravo](#)

Sindikata Sindikom

Sindikom organizuje zaposlene u poštanskom, kurirskom, ekspresnom, paketnom tržištu (uključujući logistiku), pošti, transportu i infrastrukturi, telekomunikacijama, IT-u, pozivnim centrima, telekomunikacionoj industriji, grafičkoj industriji i ambalaži, trgovini knjigama i medijima, štampi i elektronskim medijima i vizuelnim komunikacijama.

[Besplatan vodič Sindikom](#)

Hotel & Gastro unija

Profesionalna organizacija za ugostiteljstvo, hotelijerstvo i pekarstvo

[Hotel & Gastro unija](#)

Plata

Dobićete platu za posao koji radite.

Fer plate

Ako želite da znate kolika je srednja plata koja se obično isplaćuje mesečno u Švajcarskoj za određenu aktivnost, možete koristiti **nacionalni kalkulator** plata . Postoje velike razlike između kantona, tako da možete zaraditi više u Cirihi nego u St.Gallenu.

Minimalna plata

U Švajcarskoj ne postoji minimalna plata na nacionalnom nivou. Kanton St.Gallen takođe nije definisao minimalnu platu. U tom cilju, sindikati i udruženja poslodavaca su pregovarali o minimalnim platama u nekim sektorima. Oni su uključeni u kolektivni ili standardni ugovor o radu.

Međutim, po međunarodnim standardima, švajcarske plate su generalno visoke, iako ne postoji nacionalna minimalna plata.

Jednaka plata

Savezni ustav i Zakon o rodnoj ravnopravnosti zahtevaju jednaku platu za muškarce i žene. To znači da žena i muškarac moraju primati istu platu za isti posao.

Kalkulator plata

 Nacionalni Kalkulator Plata

 Salarium - Statistički Kalkulator Plata

Isplata plata

Vaš poslodavac će obično preneti isplatu plate na vaš bankovni ili poštanski račun na kraju svakog meseca.

Po pravilu, **dogovorena je vremenska plata** . Plata se određuje prema odrađenim satima:

- Plata po satu
- Dnevne plate
- Nedeljna plata
- Mesečna plata

Plata po komadu

Plata po komadu se zasniva direktno na pruženoj usluzi (npr. komad). Što brže radite, veća je plata po jedinici vremena.

Platne liste i izjave o platama

Kao zaposleni, dobićete **platni list** na kraju radnog meseca. Videćete detalje vašeg platnog lista.

Izjava o plati je obrazac namenjen vama kao zaposlenom. On pruža informacije o primljenoj plati. Sadrži sve komponente plata, troškove koji nisu platni i socijalne beneficije.

Vaš poslodavac je dužan da svake godine izda izjavu o platama. Obično ćete ga dobiti krajem januara. Ako imate nekoliko poslova ili ste promenili posao u toku godine, dobićete izjavu o platama za svaku poziciju.

Izjava o platama je najvažniji dokument za godišnju **poresku prijavu**.

Primeri dokumenata

 Beispiel Lohnabrechnung PDF, 232 kB

 Beispiel Lohnausweis PDF, 696 kB

Socijalno osiguranje

Socijalno **osiguranje** nudi ljudima koji žive i rade u Švajcarskoj zaštitu od socijalnih rizika.

Osiguranje za starost i preživele AHV

U Švajcarskoj ste dužni da plaćate doprinose **AHV** ([?](#)) **Ovo osiguranje pokriva starosnu penziju, kao i penzije udovica, udovaca i siročadi**) do starosne granice za odlazak u penziju, tako da kasnije možete dobiti starosnu penziju. Ovi doprinosi plaćaju polovinu od vas, a polovinu od strane vašeg poslodavca.

Invalidsko osiguranje IV i gubitak naknade zarade EO

Pored toga, vi i vaš poslodavac takođe plaćate obavezan doprinos za **IV** ([?](#)) **Ovo osiguranje plaća mere integracije ili novčane beneficije za vaš život ako postanete invalid**) i **EO** ([?](#)) **Dobićete naknadu u slučaju prekida karijere, npr. tokom porodijskog odsustva, očinskog odsustva, vojne ili civilne službe**)

Dogovorena plata je bruto plata. Obavezni doprinosi za socijalno osiguranje se oduzimaju od ovoga:

8.7% za AHV

1.4% za IV

0.5% za EO

10.6 % ukupno

Pored ovih 10,6%, tu je i doprinos za osiguranje za slučaj nezaposlenosti.

Vaš poslodavac se brine o svemu: on odbija polovinu vaših doprinosa (5,3%) direktno od vaše plate i prenosi ih u **kompenzacijski fond**.

Primer mesečne platne liste

Detaljne informacije o socijalnom osiguranju

[Socijalno osiguranje](#)

[Detaljne informacije o svim programima socijalnog osiguranja](#) [deutsch](#)

[Doprinosi za socijalno osiguranje Kalkulator](#)

Osiguranje od nezgode

U Švajcarskoj, svi moraju biti osigurani od nezgoda. Poslodavci su dužni da osiguraju sve zaposlene sa osiguranjem od nezgode:

- Ako ste zaposleni, registrovani ste kod osiguravajućeg društva od nezgode preko svog poslodavca. Premija osiguranja će se odbiti od vaše plate. Ovo se odnosi i na ljude koji rade kod kuće i na pripravnike.
- Ako radite manje od 8 sati nedeljno ili su samozaposleni, morate sami da se osiguranje od nezgode. Takođe možete uzeti ovo sa svojim **zdravstvenim osiguranjem**. Proverite svoju polisu zdravstvenog osiguranja.
- Ako ste registrovani kao nezaposleni i primete naknadu za nezaposlene, automatski ste osigurani kod **Suva** ([?](#)) **Najveća kompanija za osiguranje od nezgode u Švajcarskoj**). Premija osiguranja se odbija od naknada za nezaposlene.

Porodični dodaci

Zaposleni i samozaposlene osobe mogu primati porodične dodatke.

Zahtev za porodični dodatak morate podneti na sledećim lokacijama:

- kao zaposleni: preko svog poslodavca u [Familienausgleichskasse FAK](#) ([?](#) Kompenzacijski fond reguliše porodične dodatke)
- kao samozaposlena osoba: u [Ausgleichskasse](#) ([?](#) Kancelarije za kompenzaciju upravljaju švajcarskim fondovima socijalnog osiguranja. Oni su odgovorni za isplatu beneficija ovih osiguranja) u koji ste povezani

Porodični dodaci za zaposlene

[Obrasci i informativni listovi FAK](#)

Porodični dodaci za zaposlene

[Informacije i oblici SVA St.Gallen](#)

[Informacije o zakonu o radu](#)

Kontaktna mesta

Pronađite pravu kontakt tačku, savet ili autoritet u vašem području: [Kontaktna mesta](#)

© 2025 Informationsplattform für Zugewanderte im Kanton St.Gallen